

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS MAŽEIKIŲ R. TIRKŠLIŲ JUOZO VITKAUS-KAZIMIERAIČIO PROGIMNAZIJOJE

2023 m. lapkričio 30 d. Nr. 1
Tirkšliai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas) 6 straipsnio 3 dalimi, Mažeikių r. Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio progimnazijoje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas veiklos srityje – darbuotojų įdarbinimas progimnazijoje.

Progimnazijos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko Mažeikių r. Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio progimnazijos darbo grupė, patvirtinta Mažeikių r. Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio progimnazijos direktoriaus 2023-09-01 įsakymu Nr. V1-61.

Analizuotas laikotarpis – 2023-01-01 – 2023-11-30.

Analizės tikslas – nustatyti konkrečius korupcijos rizikos veiksnius ir kitas sąlygas, įvykius bei aplinkybes, galinčias sudaryti prielaidas darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio nusižengimus, pateikti siūlymus dėl įdarbinimo proceso tobulinimo, prireikus parengti bei įgyvendinti korupcijos prevencijos priemones vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ir pašalinti.

Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę progimnazijoje, buvo naudojami dokumentinis ir formalusis metodai, buvo analizuojami galiojantys Lietuvos Respublikos įstatymai, išoriniai ir vidiniai teisės aktai, apklausiami už veiklos sritį atsakingi darbuotojai, atliekama sprendimų ir dokumentų, susijusių su vertinama sritimi analizė.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo kriterijai veiklos srityje.

1. Kriterijus – „Padaryta korupcijos pobūdžio nusikalstama veika“.

Progimnazijoje ir nagrinėjamoje veiklos srityje nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatyme nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų. Nebuvo užfiksuota kitų korupcinio pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos nustatyta administracinė ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejų.

Progimnazijoje sudarytos galimybės darbuotojams, kitiems asmenims kreiptis ir informuoti progimnazijos direktorių ir darbuotoją, atsakingą už korupcijos prevenciją ir kontrolę, apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingus teisės pažeidimus.

2. Kriterijus – „Progimnazijos darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“.

Progimnazijos darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė yra reglamentuoti progimnazijos nuostatuose, vidaus darbo tvarkos taisyklėse, darbuotojų pareigybių aprašymuose, kituose teisės aktuose ir buhalterinėse tvarkose. Darbuotojai su dokumentais pasirašytinai supažindinti. Teisės aktai periodiškai peržiūrimi. Atskirų darbuotojų pavaldumas ir atskaitingumas reglamentuotas direktoriaus ir darbuotojų pareigybių aprašymuose. Per analizuojamąjį laikotarpį progimnazijos darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka buvo apibrėžti, nenustatyta įstatymų ir jų įgyvendinimo teisės norminių aktų ir administracinių aktų pažeidimų, priimti administraciniai aktai nuolat peržiūrimi ir, esant poreikiui, koreguojami.

Su šiuo kriterijumi susiję, korupciją skatinantys faktoriai nenustatyti.

3. Kriterijus – „Daugiausia priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“.

Progimnazija – Mažeikių rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, turinti įgaliojimus savarankiškai priimti kai kuriuos sprendimus, susijusius su progimnazijos turto valdymu, naudojimu, ir disponavimu juo, viešaisiais pirkimais, kuriuos teisės aktai nenustato prievolės derinti su kitomis valstybės įstaigomis.

Progimnazija esminių sprendimų, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, nepriima.

4. Kriterijus – „Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija“.

Per analizuojamąjį laikotarpį progimnazija savo veikloje neturėjo sričių, kurios būtų susijusios su išlaptintos informacijos gavimu, naudojimu ir apsauga, o turima bei valdoma informacija nelaikytina valstybės ar tarnybos paslaptimi. Teisės aktų nustatyta tvarka informacija apie mokinius konfidenciali.

Per vertinamąjį laikotarpį konfidencialios informacijos administravimo, apsaugos ir kontrolės esminių pažeidimų progimnazijoje nenustatyta.

5. Kriterijus – „Anksčiau atlikus rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų“.

Analizuojamu laikotarpiu Specialiųjų tyrimų tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka neatliko korupcijos rizikos analizės progimnazijoje ir nėra pateikusi motyvuotos išvados, kurioje būtų nurodyti progimnazijos veiklos trūkumai bei pateiktos rekomendacijos jiems šalinti.

Progimnazijos darbuotojų, įskaitant dalyvaujančių įdarbinimo į pareigas progimnazijos procese, įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka apibrėžti Lietuvos Respublikos teisės aktuose (Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Korupcijos prevencijos įstatymas ir kt.) bei progimnazijos priimtuose teisės aktuose. Darbuotojų uždavinius ir funkcijas, teises bei pareigas ir atsakomybę, nustato darbuotojų pareigybių aprašymai, su kuriais darbuotojai supažindinami pasirašytinai. Darbuotojų pavaldumas, atsakingumas nustatytas darbuotojų pareigybės aprašymuose ir vidaus teisės aktuose. Darbuotojai susiduriantys su konfidencialia informacija, ir (arba) dalyvaujantys (priimantys sprendimus) yra pasirašę konfidencialumo pasižadėjimus. Visiems darbuotojams galioja etikos kodeksas, su juo darbuotojai supažindinami pasirašytinai.

Progimnazijoje pareigas galima suskirstyti į konkursines ir nekonkursines pareigas, kurioms pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus ir progimnazijos darbo tvarkos taisyklės taikomos skirtingos priėmimo į pareigas procedūros. Progimnazijos darbo tvarkos taisyklėse, galiojančiose nuo 2019-05-21, numatyta, kad konkurso tvarka priimami administracijos darbuotojai, o atrankos būdu (pokalbis) priimami: pedagogai, pagalbos vaikui specialistai, aptarnaujančio personalo darbuotojai. Specialūs reikalavimai nustatomi pedagogams, administracijos darbuotojams – jie privalo turėti aukštąjį pedagoginį išsilavinimą. Darbuotojų priėmimo organizavimas ir vykdymas organizuojamas pagal Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio pagrindinės mokyklos mokytojų priėmimo ir atleidimo iš darbo tvarkos aprašą, patvirtintą Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio pagrindinės mokyklos direktoriaus 2014-08-19 įsakymą Nr. V1-36. Atrankas vykdo direktoriaus sprendimu iki darbo pokalbių pradžios sudaryta kandidatų atrankos komisija. Atrankos komisija sudaroma iš ne mažiau kaip 3 (trijų) asmenų. Atrankos komisija vykdo darbo pokalbius, vertina kandidatus ir priima Apraše nurodytus sprendimus. Atrankos komisija sprendimus įformina protokolu.

Vertinimo laikotarpiu progimnazijoje pradėjo dirbti 11 darbuotojų.

Pareigybė	Priimto į darbą darbuotojo darbo pradžios mokykloje data	Priėmimo į pareigas būdas
1	2	3
Pradinio ugdymo mokytojas	2023-02-01	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Virėjas	2023-03-29	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Muzikos mokytojas	2023-09-01	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.

1	2	3
Geografijos mokytojas	2023-09-01	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Mokytojas padėjėjas	2023-09-01	Atrankos būdu – pokalbis. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Mokytojas padėjėjas	2023-09-01	Atrankos būdu – pokalbis. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Muzikos mokytojas	2023-09-04	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Mokytojas padėjėjas	2023-09-08	Atrankos būdu – pokalbis. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Tikybės mokytojas	2023-09-08	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Muzikos mokytojas	2023-10-09	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.
Tikybės mokytojas	2023-10-12	Atrankos būdu – sudaryta komisija. Skelbimas apie siūlomą darbą skelbtas viešai.

Nagrinėjamu laikotarpiu darbuotojai buvo priimti į pareigas progimnazijoje atrankos būdu: 8 darbuotojai – atrankos būdu (sudaryta komisija) ir 3 darbuotojai – atrankos būdu (pokalbis). Visais atvejais, darbo skelbimai buvo viešai skelbiami progimnazijos interneto svetainėje, Lietuvos užimtumo tarnybos puslapyje.

Vertinimo metu nustatyta:

1. progimnazija patvirtino vidaus teisės aktus, reikalingus įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimui, tačiau įdarbinimo procesas galėtų būti nuolat tobulinimas;

2. reikšmingų procedūrinių pažeidimų ir korupcijos atvejų priėmimo į pareigas procese nenustatyta. Konkursų ir atrankų komisijų priimtų sprendimų turinys atitinka teisės aktų reikalavimus. Įdarbinimo procesas vyksta sklandžiai.

Darbo grupė siūlo, kad būtų galima tobulinti įdarbinimo procesą šiomis priemonėmis:

1. vykdant konkursą ir atranką į pareigas progimnazijoje, turi būti nustatyti aiškūs ir objektyvūs vertinimo kriterijai (nediskriminavimo, nešališkumo, lygiateisiškumo principo taikymas);

2. nuolat peržiūrėti ir tobulinti vidaus teisės aktus, plėsti švietimą korupcijos prevencijos bei interesų derinimo srityje (korupcijos prevencinė priemonė).

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, galima teigti, kad Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio progimnazijoje korupcijos pasireiškimo tikimybė, vykdant darbuotojų įdarbinimą yra maža. Rizikos veiksniai nenustatyti.